

Vedligeholdelse af private vandløb

Hvad er vandløb

Vandløb omfatter alt der afleder vand, fra vandløb, grøfter, kanaler, rørledninger og dræn til søer, damme og andre lignende indvande, hvorfra der er afløb.

Grøfter som er etableret i forbindelse med et vejanlæg regnes ikke for vandløb. Disse grøfter administreres af vejmyndigheden. (Aarhus Kommune Trafik og veje Tlf.: 8940 4400)

Offentlige ledninger som leder vand fra eller i kloakerede områder betragtes som en del af regnvandssystemet og ikke som vandløb. Disse ledninger administreres af Aarhus Vand A/S Tlf.: 8947 1000.

Myndighed for vandløbene.

Aarhus Kommune, Natur og Miljø er myndighed for alle vandløb beliggende i Aarhus Kommune. Har du spørgsmål omkring vandløb eller ønsker vejledning i vedligeholdelse kan du kontakte Natur og Miljø på Tlf.: 8940 2000.

Vedligeholdelsespligten

De fleste vandløb skal vedligeholdes, så skikkelse og vandføringsevne ikke medføre at vandet fra andre ejendomme ikke kan komme videre. Vær opmærksom på, at man har pligt til at modtage vand fra højere liggende ejendomme. Man må altså ikke blokere dræn eller opstemme grøfter.

Når et vandløbs skikkelse eller afledningsevne ændres, så afvandingen fra andre ejendomme forringes skal vandløbet vedligeholdes. Et vandløb kan dog henligge naturligt, så længe andre lodsejere ikke hindres i afledningen af deres vand.

Vedligeholdelsespligten for private

Det er bredejereren, der har ansvaret og pligten til at udføre vedligeholdelse af de private vandløb på egen ejendom. Vedligeholdelsesudgifterne påhviler bredejereren, i få tilfælde kan der dog foreligge vandløbskommissionskendelse (ofte et gammelt skrift fra 1920-1970) som fordeler arbejde og udgifter anderledes.

Vedligeholdelse af åbne vandløb

For åbne vandløb gælder, at grødevæksten kan begrænses ved grødeskæring, og aflejret materiale som slam og sand kan opgraves. Det er dog ikke tilladt af grave ned i den faste bund i vandløbet for at gøre det dybere eller bredere, eller at fjerne sten og grus fra vandløbet.

Hvis vandløbet er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 eller er højt målsat med en A eller B målsætning, skal vedligeholdelsen udføres, så der tages størst mulig hensyn til miljøet i vandløbet. Det kan gøres, ved kun at anvende maskiner når det er absolut nødvendigt, og ved at efterlade planter i selve vandløbet, og på vandløbets kanter.

I mange vandløb i Aarhus Kommune er det kun nødvendigt at opsamle nedfaldent materiale og sikre at rør ikke stopper til. De fleste vandløb kan grundet stort fald nemt holde sig selv rene, hvis de ikke tilledes store mængder sand, eller er gravet for dybe eller brede.

Hvis du er i tvivl om hvilke miljøforhold der kræves i dit vandløb, bør du indhente oplysningerne hos vandløbsmyndigheden, inden du starter vedligeholdelsen. Herved kan det ofte undgås at der vedligeholdes mere end nødvendigt, og at gældende regler brydes.

Vandløbsmyndigheden kan også være behjælpelig med, at tilrettelægge en miljøvenlig vedligeholdelse, således at udgifterne ofte kan minimeres samtidig med at der opnås et bedre miljø i vandløbet.

Af nedenstående skema ses hvad der må gøres i vandløb med forskellig målsætning.

Målsætning	Betydning	Fysisk variation	Vedligeholdelse	Ny rørlægning
A	Særligt naturområde	Stor	Ingen	Tillades ikke
B0	Alsiddigt dyre og planteliv.	Middel	Skånsomt	Tillades normalt ikke
B1	Gyde- og opvækstområde for laksefisk	Stor	Normalt ingen	Tillades normalt ikke
B2	Laksefiskevand	Middel	Skånsomt	Tillades normalt ikke
B3	Karpefiskevand	Lille	Afhængig af dyrkningsinteresser	Tillades normalt ikke
C	Afledning af vand			
D	Påvirket af spildevand			
E	Påvirket af grundvandsindvinding			
F	Påvirket af Okker			

Vedligeholdelse af rørlagte vandløb

Vedligeholdelse af rørlagte vandløb omfatter bl.a. udskiftning og omlægning af rør, tømning af brønde, spuling og rodkæring. Ved vedligeholdelsen skal det sikres, at røret bevarer sin evne til at aflede vand, så vandet kan bringes videre uden problemer for øvrige bredejere.

I okkerholdige områder skal man ved spuling af rør være opmærksom på, at det ikke er tilladt at udlede okkeraflejringer til vandløbet. Når en strækning spules skal "rengøringsvandet" opsamles. Det kan evt. nedsives eller udsprede på markjorder.

Udskiftning eller omlægning af korte strækninger i rørlagte vandløb kan foretages uden vandløbsmyndighedens godkendelse. Væsentlige ændringer betragtes som regulering af vandløb, og i sådanne tilfælde skal vandløbsmyndigheden give godkendelse inden arbejdet kan igangsættes. Rørlægning af tidligere åbent vandløb kræver ligeledes godkendelse. Ændring i eksisterende drænsystemer kan foretages uden vandløbsmyndighedens godkendelse, såfremt ændringen ikke giver anledning til forringelse for øvrige lodsejere, eller forurener vandløb med okker.

Mangelfuld vedligeholdelse kan medføre erstatningspligt for skader på opstrøms liggende arealer og ejendomme. Skader skal kunne henføres til den manglende/dårlige vedligeholdelse af vandløbene. Krav om erstatning kan af skadeslidte rejses ved civilt søgsmål eller ved indbringelse til taksationsmyndigheden gennem Natur og Miljø

Hvis der opstår afvandingsmæssige problemer

Hvis der er problemer med afvandingen i et vandløb, er det den berørte lodsejers opgave, at forsøge at lokalisere problemet og herefter kontakte den lodsejer som er årsagen til problemet.

Er det ikke muligt at løse problemerne selv eller sammen med øvrige lodsejere, er der mulighed for rejse en vandløbssag hos vandløbsmyndigheden. En vandløbssag skal rejses skriftligt til vandløbsmyndigheden, og skal som minimum indeholde en beskrivelse af nedenstående:

- Angivelse af hvor de afvandingsmæssige problemer er, samt årsagen til problemet. (evt. kortbilag)
- Beskrivelse af problemet, samt varigheden og historik.
- Berørte parter i sagen, samt beskrivelse af tidligere forsøg på løsninger.

Når vandløbsmyndigheden har modtaget det relevante materiale i sagen er det vandløbsmyndighedens opgave at vurdere, om der er tale om en vandløbssag. Såfremt der er overtrædelser efter vandløbslovens bestemmelser vil vandløbsmyndigheden rejse sagen efter lovens bestemmelser.

I de fleste tilfælde kan sager om manglende vedligeholdelse løses i mindelighed, men sker det ikke kan vandløbsmyndigheden meddele påbud til den bredejer, som er ansvarlig for problemet. Desuden kan kommunen, i de specielle tilfælde, hvor der opstår fare for betydelig skade, foretage det fornødne uden påbud og på den forpligtedes regning.